

Kom godt fra start med blommer

Projektarealet på Pometet er etableret i foråret 2023 med seks sorter af blommer med træer, der skal formes til henholdsvis spindel, t.h., og espalier, t.v.
Foto er taget 23. august 2023.

Blommer dyrkes i dag hovedsageligt som spindeltræer. Formning af træerne fra start er afgørende og begynder efter plantning. Et nyt projekt sætter fokus på netop etablering af blommer til spindelsystem

Helle Mathiasen, HortiAdvice,
hmat@hortiadvise.dk

Det er nu året efter plantning i et demonstrationsareal med blommer på Pometet, og træerne er blevet beskåret målrettet formning til de to intensive systemer – spindel og espalier – for at komme godt fra start. For spindel er målet med formningen af de unge træer at få opbygget en bund- og midtersektion af grene samt en top, men udgangspunktet eller plante-materialet har betydning for, hvor langt man når første år. Uanset plantemateriale er det vigtigt at være over træerne fra start for at få formet dem som grundlag for god og fuld bæring tidligst muligt.

Beskæring i etableringsåret

Beskæringen i 2023 blev en form for kompromis, da der manglede bundgrene i mange af træerne. Hvis der mangler bundgrene, klippes hovedstammen normalt tilbage til én meter for at stimulere dannelse af sidegrene i bunden.

Vi valgte at omgå en tilbagebeskæring af hovedstammen ved i stedet at stimulere dannelse af nye/flere bundgrene med øjesnit i bunden. Alt efter antallet af sidegrene langs hovedstammen blev der udvalgt et

passende antal. De resterende sidegrene blev fjernet, sidegrene blev klippet tilbage, og toppen blev klippet tilbage til ca. 50 cm over de øverste grene. Træerne har reageret lidt forskelligt på øjesnit, og ud af de seks sorter er der en tendens til, at sorterne Topend Plus, Opal og Katinka har reageret godt eller bedst og dannet sidegrene fra hovedstammen i bunden. Generelt er træerne vokset godt til i 2023.

Smal ligebenet trekant

Når der beskæres til spindel, sigter man mod et træ med en smal top og en bredere bund, så træet får form som en opret eller spids trekant med sidegrene fra knæhøjde og op – og med de længste/kraftigste sidegrene nederst. For at komme dertil betyder det i træernes andet år og efterfølgende, at:

- sidegrenene skæres tilbage i en vis længde alt efter placering (top, midt eller bund).
- overflødige og/eller 'forkerte' sidegrene fjernes.
- i toppen vælges en top, konkurrerende grene fjernes, og andre sidegrene klippes tilbage.
- årsskud fra stammen tippes.

Beskæringen sikrer lys ned gennem træet

og brydning af blomster- og vækstpunkter/bladknopper på grenene samt nyvækst fra skudspidsen. Ved at klippe sidegrene tilbage stimuleres brydning af knopper og dermed også vækstpunkter langs grenen, der på sigt kan blive til nye frugtbærende grene og/eller erstatningsgrene. En sidegren bliver klippet tilbage hvert år, og særligt for bundsektionen i træet betyder det også, at risikoen for bare grenpartier minimeres.

Hovedregler

Beskæringen af blommetræerne er inspireret af udviklingen med klikbeskæring indenfor kernefrugt. Der er valgt følgende hovedregler for beskæring af grene:

- Første år klippes *bundgrene* tilbage til en længde på 25-30 cm, og andet år beskæres nyvæksten tilbage til en længde på 15 cm og tredje år til 10 cm. De efterfølgende år, og indtil grene skal erstattes, klippes tilbage til en længde på 5 cm.
 - Første år klippes sidegrene *i midten og toppen* tilbage til en længde på 15-20 cm, andet år klippes nyvæksten tilbage til en længde på 10 cm og de efterfølgende år til 5 cm, indtil grene skal udskiftes.
- Projektet fortsætter i 2024, og væksten i træerne bliver fulgt. ■

Før og efter beskæring i sorten Katinka 8. marts. I år 1 (2023) er sidegrene klippet tilbage til henholdsvis 25-30 cm i bunden og 15-20 cm i midten og toppen. I år 2 (2024) er nyvæksten på sidegrene klippet tilbage til 10-15 cm i bunden og 10 cm i midt og top. Toppen er klippet tilbage, og årsskud fra stammen er tippet.

Blommetræerne blev plantet 24. april 2023 og beskåret 17. maj 2023. Foto viser sorten Topend Plus den 23. august, hvor der har været god tilvækst i bund, midt og top, t.v., og en god reaktion på øjesnit i bunden, t.h.

Et træ efter beskæring i bund, t.v., i midten og i toppen, t.h. I bunden er nyvæksten på sidste årsskud klippet tilbage til en længde på ca. 15 cm, i midten til en længde på ca. 10 cm. Toppen er klippet tilbage, og sidegrene tæt på toppen er klippet tilbage til en længde på 10-15 cm. Små sidegrene fra hovedstammen og 1-års sidegrene er tippet.

Blommeprojektet

- Projektet startede i 2023 og handler om etablering og demonstration af intensive dyrknings-systemer af blomster.
- På Pometet er der etableret et areal med seks udvalgte sorter i to intensive systemer: Spindel og espalier.
- Aktiviteter vil være formidling af fakta om etablering og beskæring gennem åbent hus-arrangement, artikler og nyhedsbreve til en netværksgruppe af avlere.
- Kontakt Helle Mathiasen, hmat@hortiadvise.dk, hvis du ønsker at være en del af netværksgruppen og høre nyt om projektet.

Produktionsafgiftsfonden
for frugt og gartneriprodukter